

Sygn. akt I Ca 151/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2017 roku.

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Elżbieta Zalewska – Statuch

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2017 roku w Sieradzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **B. H. i A. H.**

przeciwko **E. A. w M. działającym przez (...) SA Oddział w Polsce z siedzibą w G.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 3 lutego 2017 roku, sygn. akt I C 1192/16 upr

1. oddala apelację;
2. zasądza od pozwanego E. A. w M. działającego przez (...) SA Oddział w Polsce z siedzibą w G. na rzecz powodów B. H. i A. H. 450 (czteryście pięćdziesiąt) zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym;
3. z urzędu prostuje oznaczenie sygnatury akt sprawy prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Wieluniu w ten sposób, że po symbolu „I C 1192/16” dodaje „upr”.

Sygn. akt I Ca 151/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 lutego 2017 roku Sąd Rejonowy w Wieluniu w sprawie z powództwa B. H. i A. H. przeciwko (...) S.A. Oddział w Polsce w G. o zapłatę zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 4910 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 października 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty (pkt.1).

Ponadto Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 1 317 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1 217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego (pkt.2).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

Powodowie zawarli z Organizatorem imprezy (...) Sp. z o.o. w W., za pośrednictwem Internetu, umowę o imprezę turystyczna mającą odbyć się w dniach

od 27 września 2015 roku do dnia 4 października 2015 roku w hotelu na R. T..

Dodatkowo, w ramach przedmiotowej imprezy turystycznej powodowie, również za pośrednictwem Internetu, wykupili ubezpieczenie kosztów rezygnacji z podróży.

Przy pomocy formularza dostępnego na stronie internetowej pozwanego powodowie zgłosili chęć ubezpieczenia od kosztów rezygnacji z podróży. Otrzymali oni od pozwanego informacje o numerze polisy oraz zapewnienie, że umowa obejmuje ryzyko uzasadnionej rezygnacji z podróży, a składka wchodzi w cenę imprezy turystycznej.

Kwota całkowita z tytułu niniejszej transakcji wynosiła 4 910 zł i została opłacona przez powodów w całości z ich majątku wspólnego.

W dniu 24 września 2015 roku B. H. przeszedł ostry zawał serca podwiersiowy, w wyniku którego został przewieziony na Oddział Kardiologii (...) Centrum (...), gdzie przebywał do dnia 28 września 2015 roku.

Z uwagi na nagłe zachorowanie B. H., powodowie zostali zmuszeni do rezygnacji z uczestnictwa w imprezie turystycznej, która miała rozpocząć się kilka dni później. Brak możliwości wyjazdu powoda wynikała z gwałtownego pogorszenia się stanu zdrowia spowodowanego zawałem serca. Z kolei powódka zrezygnowała z wyjazdu z uwagi na konieczność zapewnienia stałej opieki mężowi w okresie rehabilitacji.

Powodowie w dniu 25 września 2015 roku zgłosili rezygnację z podróży organizatorowi (...) Sp. z o.o. w W..

W dniu 30 września 2015 roku powodowie zgłosili szkodę pozwanemu. Zgłoszenie zostało zarejestrowane w dniu 5 października 2015 roku.

Pozwany pismem z dnia 23 października 2015 roku wezwał powodów do uzupełnienia dokumentacji medycznej powoda B. H. poprzez nadesłania wykupienia ubezpieczenia, potwierdzenia dokonania rezerwacji podróży, wypełnionego formularza przez lekarza oraz wszelkich dokumentów medycznych wskazujących na zachorowanie, z powodu którego nastąpiła rezygnacja z podróży.

W odpowiedzi na wezwania powodowie przekazali pozwanemu zaświadczenie lekarskie z dnia 19 listopada 2015 roku, wyciąg z karty leczenia szpitalnego, dokument rezerwacji, polisę ubezpieczenia.

Pozwany wezwał powodów do nadesłania dokumentacji medycznej powoda za okres od marca 2014 do marca 2015 roku.

W odpowiedzi na wezwanie powodowie wezwali ubezpieczyciela do zakończenia postępowania likwidacyjnego i wypłaty odszkodowania.

W odpowiedzi na powyższe pozwany w dniu 2 marca 2016 roku ponownie zwrócił się do powodów o nadesłanie dokumentacji medycznej lub wskazanie placówki medycznej lekarza POZ, w której powód B. H. posiada swoją kartę choroby.

Pozwany zwrócił się do gabinetu lekarza M. K. o nadesłanie dokumentacji medycznej powoda oraz do (...) oddziału (...), po czym w dniu 2 czerwca 2016 roku pozwany odmówił wypłaty roszczeń z tytułu ubezpieczenia kosztów rezygnacji z podróży.

B. H. ponad 20 lat temu miał przeprowadzona operację na bajpasy. Od tego dnia zażywał tabletki profilaktycznie. Nie chorował, nie leczył się. Od wielu lat podróżował wraz z żoną i wykonywał pracę zawodową.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji powództwo było zasadne, gdyż strony zawarły umowę o imprezę turystyczną oraz umowę ubezpieczenia kosztów rezygnacji przez Internet. Powodom zostały przesłane drogą mailową konieczne dokumenty dotyczące umowy

o imprezę turystyczną, harmonogram płatności, potwierdzenie sprzedaży promocyjnej i umowę ubezpieczenia, w tym OWU, znajdujące się na pliku Warunki Imprez Turystycznych, a także informacja o numerze rachunku bankowego, na który należało wpłacić pierwszą ratę ceny. Powodowie zapłacili za wycieczkę i ubezpieczenie.

W ocenie Sądu Rejonowego powodowie mieli wszelkie możliwości by zapoznać się z treścią umowy ubezpieczenia, w tym z OWU.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji brak podpisów powodów pod umową ubezpieczenia nie może skutkować przyjęciem, iż strony nie były związane umową ubezpieczenia, w tym OWU; tym samym OWU znajdują zastosowanie w przedmiotowej sprawie.

Sąd Rejonowy wskazał, iż w myśl § 22 ust. 1 pkt. 3 OWU, przedmiotem ubezpieczenia są koszty rezygnacji z podróży, poniesione przez ubezpieczonego, wskutek nagłego zachorowania ubezpieczonego uniemożliwiającego uczestnictw w podróży. Natomiast zgodnie z § 2 ust. 1 pkt. 18 OWU nagłe zachorowanie uważa się stan chorobowy powstały w sposób nagłym wymagający natychmiastowej pomocy, w tym zawały serca i udary mózgu, o ile przed zawarciem umowy ubezpieczenia ubezpieczony, osobą bliską ubezpieczonemu lub współuczestnik wycieczki cierpiał na chorobę układu sercowo – naczyniowego (w tym nadciśnienie tętnicze lub chorobę wieńcowa) lub cukrzyce.

Stwierdzono przy tym, iż B. H. ponad 20 lat temu miał przeprowadzoną operację na bajpasy. Od tego dnia zażywał tabletki profilaktycznie. Nie chorował, nie leczył się. Od wielu lat podróżował wraz z żoną i wykonywał pracę zawodową.

Wskazane okoliczności faktyczne w ocenie Sądu pierwszej instancji nie wskazują, iż powód przed zawarciem umowy ubezpieczenia cierpiał na chorobę układu sercowo – naczyniowego, w tym na nadciśnienie tętnicze, ponadto strona pozwana nie przedstawiła na te okoliczność żadnych dokumentów to potwierdzających.

Odnosząc się do roszczenia zgłoszonego przez powódkę. Sąd Rejonowy podniósł, iż powódka A. H. zrezygnowała z wyjazdu z przyczyn obiektywnych – nagłego zachorowania męża, która to przyczyna byłaby dostatecznym uzasadnieniem rezygnacji z imprezy turystycznej także wówczas, gdyby zachorowała osoba najbliższa nie będąc współuczestnikiem wyjazdu.

O odsetkach za opóźnienie w spełnieniu świadczenia orzeczono na podstawie art. 455 k.c. i art. 481 § 1 i 2 k.c. w brzmieniu ustawy obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015r. oraz art. 481 § 1 i 21 k.c. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 09 października 2015r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1830).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., uznając, że pozwany przegrał sprawę w całości, co spowodowało, że strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić koszty procesu poniesione przez przeciwnika.

Z powyższym orzeczeniem nie zgodził się pozwany, który zaskarżył rozstrzygnięcie w części, zarzucając mu:

1/ naruszenie prawa materialnego,

- tj. art. 805 k.c, poprzez zasądzenie na rzecz powoda odszkodowania pomimo, że nie przewiduje tego umowa ubezpieczenia łącząca strony;

2/ naruszenie prawa procesowego,

- tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez dokonanie ustaleń wymagających wiedzy specjalnej z pominięciem przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego;

- tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, wbrew stanowiskom stron, iż chorowanie przez powoda na chorobę przewlekłą w rozumieniu OWU było kwestią sporną między stronami

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o:

- przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego kardiologa na okoliczność ustalenia czy powód chorował na chorobę przewlekłą w rozumieniu OWU i czy przyczyną rezygnacji z podróży była ta choroba (jej zaostrzenie)

oraz o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu,

ewentualnie uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o jej oddalenie w całości i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji (art. 378 § 1 k.p.c.) na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art. 382 k.p.c.) z tym zastrzeżeniem, że przed sądem pierwszej instancji powinny być przedstawione wyczerpująco kwestie sporne, zgłoszone fakty i dowody, a prezentacja materiału dowodowego przed sądem drugiej instancji ma miejsce wyjątkowo (art. 381 k.p.c.).

Stosownie zaś do treści art. 505⁴³ § 2 k.p.c., uzasadnienie Sądu drugiej instancji w postępowaniu uproszczonym powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, jeżeli nie przeprowadzono postępowania dowodowego. Sytuacja opisana w cytowanym przepisie miała miejsce w rozpoznawanej sprawie, bowiem Sąd Okręgowy, po dokonaniu analizy stanu faktycznego sprawy, przyjmuje za własne ustalenia Sądu Rejonowego stanowiące podstawę faktyczną rozstrzygnięcia przyjętego w zaskarżonym wyroku.

Przede wszystkim wskazać należy, iż pozwany opiera wniesiony środek zaskarżenia na zarzucie wadliwego uznania przez Sąd Rejonowy, iż chorowanie przez powoda na chorobę przewlekłą w rozumieniu OWU było kwestią sporną między stronami, która wymagała zgłoszenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, a ponieważ nie było stosownej inicjatywy dowodowej pozwanego należało przyjąć, że nie udowodnił on zaistnienia okoliczności pozwalającej na skuteczną odmowę wypłaty odszkodowania.

W ocenie skarżącego okoliczność ta została w sposób milczący przyznana przez powoda, ponieważ wprost nie podnosił on tej kwestii jako spornej. Powyższe nie polega na prawdzie, ponieważ w sprzeczności od nakazu zapłaty pozwany wskazał, że odmowa zapłaty odszkodowania wynika z powołania się na zapis § 59 ust.1 OWU, wyłączającego odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu rezygnacji z podróży, jeśli rezygnacja ta jest konsekwencją choroby przewlekłej.

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty powodowie oświadczyli,

że zaprzeczają wszystkim zarzutom, wnioskom, twierdzeniom i okolicznościom przytoczonym przez stronę pozwaną w sprzeciwie od nakazu zapłaty, o ile ich wyraźnie nie przyznają (k. 85v).

Jeśli więc pozwany twierdzi w sprzeciwie od nakazu zapłaty, że powód chorował przewlekle a powód temu w ten sposób zaprzecza, to zgodnie z regułą wynikającą z art. 6 kpc ciężar udowodnienia tej okoliczności spoczywał na pozwanym jeśli z jej istnienia chciał wywieść korzystny dla siebie skutek prawny w postaci oddalenia powództwa. Przepis art. 232 k.p.c. określa obowiązek stron w zakresie wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Jest on procesowym potwierdzeniem reguły zawartej w art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Zasady art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie określają zakresu obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale rozumiane muszą być w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności, na niej spoczywał. W realiach sporu to pozwany powoływał się na istnienie choroby przewlekłej, a zatem winien wykazać okoliczności faktyczne potwierdzające tą tezę.

Działania takiego pozwany nie zainicjował a przerzucanie na Sąd obowiązku udowodnienia okoliczności korzystnej dla pozwanego jest nieprofesjonalne i niezgodne

z treścią art. 232 kpc. Za chybione więc należy uznać zarzuty naruszenia przepisów

art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 278 kpc za pomocą których skarżący stara się podważyć przebieg postępowania dowodowego i przerzucić na Sąd pierwszej instancji obowiązek prowadzenia z urzędu dowodów. Z całą mocą należy podkreślić, że w obowiązującym modelu postępowania cywilnego nie jest rzeczą Sądu zastępowanie stron w czynnościach, do których obliguje je przepis art. 187 § 1 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c. W szczególności Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Z art. 6 k.c. płynie generalny wniosek, że prawa podmiotowe mogą być skutecznie dochodzone o tyle, o ile strona jest w stanie przekonać sąd co do faktów, z których wyprowadza korzystne dla siebie twierdzenia (tak m.in. M. Pyziak-Szafnicka - Kodeks cywilny. Komentarz. Część ogólna pod red. P. Księżaka i M. Pyziak - Szafnickiej, LEX 2014 teza 2 do art. 6 k.c.).

Z przepisu art. 232 zdanie drugie k.p.c. wynika ponadto, że Sąd może, ale nie musi, dopuścić dowody z urzędu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że jedynie

w wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach, zastosowanie przez sąd art. 232 zdanie drugie k.p.c. może się stać obowiązkiem sądu, a tym samym stanowić skuteczną podstawę zarzutu apelacji. Taka sytuacja wystąpi, gdy zachodzi potrzeba ochrony interesu publicznego, np. w sprawach o prawa niemajątkowe, z zakresu prawa rodzinnego, o roszczenia alimentacyjne lub w sprawach, w których istnieje uzasadnione podejrzenie fikcyjności procesu bądź próba obejścia prawa przez strony, a także wtedy, gdy przeprowadzenie przez sąd z urzędu dowodu jest jedynym sposobem przeciwdziałania niebezpieczeństwu oczywiście nieprawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, podważającego funkcję procesu (tak SN w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 stycznia 2016 r. w sprawie II CSK 131/15, LEX nr 1970386; podobnie SN w wyroku z dnia 16 lipca 2014 r. w sprawie II PK 266/13, LEX nr 1496286). Niniejsza sprawa nie miała takiego charakteru, pozwanego w toku procesu reprezentował fachowy pełnomocnik. Nie zachodziła zatem żadna przyczyna,

by Sąd pierwszej instancji inicjatywę dowodową strony zastępował własnym działaniem. Niezadowolenie apelującego z wniosków, jakie wynikają z nieudowodnienia przez niego okoliczności odmiennych w żadnym razie nie oznaczają, że obowiązek dowodzenia w tym zakresie spoczywał z urzędu na Sądzie Rejonowym.

W tej sytuacji wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego kardiologa w postępowaniu drugoinstancyjnym jest spóźniony w świetle art. 381 k.p.c.

Prawidłowo zatem Sąd Rejonowy zastosował prawo materialne wobec nieudowodnienia przez pozwanego, iż choroba powoda miała charakter przewlekły. W tej sytuacji zgodzić się należy z Sadem Rejonowym, iż powódka A. H. uprawniona była do rezygnacji z wyjazdu z przyczyn obiektywnych – nagłego zachorowania męża, która to przyczyna byłaby dostatecznym uzasadnieniem rezygnacji z imprezy turystycznej także wówczas, gdyby zachorowała osoba najbliższa nie będąc współuczestnikiem wyjazdu.

Odpowiedzialność pozwanego w przedmiotowej sprawie ma swoje oparcie w art. 805 k.c. w zw. z umową ubezpieczenia łączącą strony, w tym w OWU dotyczących tej umowy, a w szczególności w § 22 ust. 1 pkt. 3 OWU w zw. z § 2 ust. 1 pkt. 18 OWU, gdzie „nagle zachorowanie” określono, także jako „zawały serca i udary mózgu”.

W takim wypadku zdarzenie z dnia 24 września 2015 roku polegające na przejściu przez B. H. ostrego zawału serca podwoserdziowego, bez wątplenia należało zakwalifikować jako nagłe zdarzenie o jakim mowa w § 2 ust. 1 pkt. 18 OWU.

Z przytoczonych względów apelacja podlegała oddaleniu w całości na mocy art. 385 k.p.c., o czym orzeczono jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego, należnych od pozwanego na rzecz każdego powodów Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2 wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, który pozwany przegrał w instancji odwoławczej w całości.

Sąd zasądził więc od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 450 zł z tytułu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym. Wysokość kosztów profesjonalnego zastępstwa prawnego po stronie powodowej Sąd Odwoławczy ustalił

w oparciu o § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.).

O sprostowaniu oznaczenia sygnatury akt sprawy prowadzonej przez sądem pierwszej instancji orzeczono z urzędu, jak w punkcie 3 wyroku, na podstawie art. 350 § 3 k.p.c w związku z art. 391 § 1 kpc